

Dosarul nr. 1ra-815/2022
1-17012694-01-1ra-26052022

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

19 octombrie 2022

mun. Chisinău

Colegiul penal în următoarea componență:
Presedinte – Diaconu Iurie
Judecători – Guzun Ion și Plămădeală Ghenadie,

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 30 octombrie 2019, declarate în propria cauză penală de către inculpații

Buzila Alexandr Xxx, născut la xxxxxxxx
și
Pasat Ion Xxx, născut la xxxxxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 15.02.2017- 31.05.2018;

Instanța de apel: 27.12.2018 - 30.10.2019;

Instanța de recurs ordinar: 20.12.2019-20.05.2020.

Instanța de recurs ordinar: 09.08.2021 - 20.10.2021;

Instanța de recurs ordinar: 26.05.2022 – 19.10.2022.

Asupra admisibilității recursurilor în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul, sediul Central din 31 mai 2018, *Buzila Alexandr* a fost achitat de sub învinuirea în comiterea infracțiunilor prevăzute la art. 171 alin. (2) lit. b), c) și art. 172 alin. (2) lit. b) Cod penal, din motivul că nu s-a constatat existența faptelor infracțiunilor.

Pasat Ion a fost achitat de sub învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 171 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, din motivul că nu s-a constatat existența faptei

infracțiunii.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Buzila Alexandr și Pasat Ion, au fost învinuiți de faptul că, în noaptea de 19 iulie 2016 spre 20 iulie 2016, fiind într-un domiciliu, amplasat pe strada xxxx din municipiul xxxx, împreună și de comun acord, după ce împreună cu minora xxxx au servit băuturi alcoolice, urmărind scopul întreținerii rapoartelor sexuale cu ultima, despre care știau că este de vârstă minoră și se află în odaie, aplicând forța fizică și psihică în scopul suprimării rezistenței victimei, profitând de superioritatea fizică și incapacitatea fizică a minorei xxxx de a opune rezistență în legătură cu vârsta fragedă și aflarea sub influența băuturilor alcoolice, pe un pat, contrar voinței ultimei, fiecare au întreținut cu minora xxxx, câte un raport sexual în formă naturală.

Acțiunile lui Buzila Alexandr și Pasat Ion, au fost încadrate în baza art. 171 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, conform indicilor - *violul, raport sexual săvârșit prin constrângere fizică și psihică a persoanei, profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra și de a-și exprima voința, săvârșită cu bună-știință asupra unui minor, de două persoane.*

Tot el, Buzila Alexandr, a fost învinuit și de faptul că, în noaptea de 19 iulie 2016 spre 20 iulie 2016, fiind într-o odaie la domiciliul amplasat pe strada xxxx din municipiul xxxx, continuând acțiunile sale infracționale, după ce a întreținut raport sexual în formă normală cu minora xxxx, care se afla pe pat, prin influența psihică și constrângerea psihică, asupra acesteia, profitând de superioritatea fizică și incapacitatea fizică a minorei xxxx de a opune rezistență în legătură cu vârsta fragedă și aflarea sub influența băuturilor alcoolice, contrar voinței, a întreținut cu minora xxxx un raport sexual în formă perversă, manifestat prin introducerea organului său genital în cavitatea bucală a minorei xxxx.

Acțiunile lui Buzila Alexandr au fost încadrate în baza art. 172 alin. (2) lit. b) Cod penal, conform indicilor - *satisfacerea poftei sexuale în forme perverse, săvârșite prin constrângere psihică a persoanei și profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra și de a-și exprima dorința, săvârșită cu bună-știință asupra unui minor.*

Cauza a fost examinată în prima instanță, cu participarea inculpaților Buzila Alexandr și Pasat Ion.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procurorul în Procuratura raionului Cahul, Mîțăblîndă Sergiu, solicitând casarea integrală a sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

Buzila Alexandr să fie recunoscut vinovat în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 171 alin. (2) lit. b), c) și art. 172 alin. (2) lit. b) Cod penal, cu stabilirea următoarele

pedepse: în baza art. 171 alin. (2) lit. b), c) Cod penal - 7 ani închisoare; în baza art. 172 alin. (2) lit. b) Cod penal - 6 ani închisoare.

Conform art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor, stabilirea pedepsei definitive sub formă de 8 ani închisoare, cu executarea pedepsei în instituție penitenciară de tip semiînchis.

Pasat Ion să fie recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 171 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, și a-i stabili pedeapsă sub formă de 6 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

A încasa în mod solidar de la inculpații Buzila Alexandr și Pasat Ion, cheltuieli de judecată în sumă totală de 1 763 lei, în contul statului.

3.1. În argumentarea apelului declarat, procurorul a invocat următoarele argumente:

- prima instanță a dat o apreciere eronată probelor acumulate în cadrul urmăririi penale, fapt care a determinat pronunțarea unei soluției greșite;

- concluziile instanței de fond precum că în speță nu s-a constatat existența faptei infracțiunilor încredinate inculpaților vin în contradicție cu ansamblul probelor acumulate în cadrul urmăririi penale și examinate în cadrul cercetării judecătorești în instanța de judecată;

- prima instanță analizând probele acumulate în cadrul procesului penal nu a motivat poziția admiterii și respingerii unor probe. În cadrul urmăririi penale, atât și în ședința primei instanțe, partea vătămată xxxx, a declarat minuțios și detaliat toate circumstanțele care au avut loc în noaptea din 19 iulie 2016 spre 20 iulie 2016, în domiciliul amplasat în municipiul xxxx, strada xxxx. Mai mult ca atât, declarațiile părții vătămate, s-a confirmat prin declarațiile martorilor Chesa Alla, Delean Vitalie, Golea Vasile, precum și prin declarațiile reprezentantului legal Vasiliev Olga și ale expertului Cazacu Vasile;

- instanța de fond, în afară de declarațiile părții vătămate și a martorilor, nu a apreciat și alte probe acumulate în cadrul urmăririi penale, care cu certitudine demonstrează vinovăția inculpaților;

- instanța de fond în sentința atacată nu a dat apreciere declarațiilor expertului Cazacu Vasile, care a participat nemijlocit la efectuarea expertizei psihiatrice psihologice în privința părții vătămate minore xxxx și care a declarat că, partea vătămată minoră nu are tendințe de fantezie, declarațiile acesteia corespund adevărului;

- prima instanță nu a ținut cont de faptul că, la momentul săvârșirii infracțiunii inculpații Buzila Alexandr și Pasat Ion cunoșteau cu certitudine că, partea vătămată xxxx

este minoră. Acest fapt a fost confirmat de către inculpatul Buzila Alexandr, în declarațiile depuse în fața instanței de fond;

- instanța de fond nu a ținut cont de declarațiile părții vătămate minore xxxx, care a declarat că, inculpații Buzila Alexandr și Pasat Ion, au insistat ca ea să consume alcool, fapt care de asemenea se confirmă prin declarațiile martorului Delean Vitalie, care a relatat același fapt;

- prin cumulul probelor acumulate în cadrul urmăririi penale, s-a demonstrat cu certitudine că, inculpații Buzila Alexandr și Pasat Ion, intenționat au creat o stare de imposibilitate a părții vătămate minore xxxx, de a se apăra și de a-și exprima voința, prin inducerea în stare de ebrietate, în urma cărui fapt au întreținut cu ultima contrar voinței acesteia, raporturi sexuale în formă naturală și formă perversă.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 30 octombrie 2019, a fost admis apelul declarat de către procuror, casată total sentința, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, după cum urmează.

Buzila Alexandr a fost recunoscut vinovat și condamnat:

- în baza art. 171 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, la 7 ani închisoare;

- în baza art. 172 alin. (2) lit. b) Cod penal, la 6 ani închisoare.

Conform art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 8 ani și 6 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Pasat Ion, a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 171 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, pe un termen de 7 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Cerința procurorului, privind încasarea din contul lui Buzila Alexandr și Pasat Ion, a cheltuielilor judiciare a fost respinsă ca neîntemeiată.

A fost hotărâtă soarta corpurilor delictive.

4.1. Pentru a se pronunța, instanța de apel a constatat că, prima instanță nu a dat o apreciere corectă probelor prezentate de către partea acuzării, apreciindu-le contrar prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, fapt ce a dus la soluționarea eronată a cauzei. Totodată, prima instanță nu a determinat în totalitate circumstanțele importante pentru justa soluționare a cauzei, ceea ce a generat adoptarea unei soluții eronate în cauza deferită judecării.

Instanța de apel a notat că, în cazul din speță, cu certitudine s-a demonstrat că, inculpații Buzila Alexandr și Pasat Ion au realizat latura obiectivă al infracțiunii de viol,

acest fapt fiind demonstrat prin probe incontestabile, prezentate de către procuror în cadrul examinării cauzei.

Instanța de apel a stabilit existența infracțiunii de viol, precum și realizarea laturii obiective a acestei infracțiuni de către inculpați, fapt confirmat prin declarațiile părții vătămate minore xxxx, depuse atât în cadrul urmăririi penale, cât și în cadrul instanței de fond și instanței de apel.

Instanța de apel analizând declarațiile părții vătămate minore xxxx, depuse în ședințele instanței de apel și de fond, precum și la faza urmăririi penale, a reținut că aceste declarații sânt logice, consecutive și urmează să fie apreciate ca veridice, or, aceste declarații coroborează cu totalitatea de probe prezentate în ședințele instanței de judecată. Astfel, instanța de fond în mod eronat a constatat că, declarațiile acestora sânt unele declarative, menționând că declarațiile părții vătămate minore nu coroborează cu alte probe prezentate la materialele dosarului penal.

La fel, prima instanță neîntemeiat a invocat că, concluzia privind vinovăția inculpaților este întemeiată, doar pe declarațiile părții vătămate, or, la materialele cauzei penale au fost prezentate și alte probe, care demonstrează existența infracțiunilor în cauză, precum și vinovăția inculpaților în săvârșirea acestora.

Declarațiile părții vătămate minore xxxx coroborează pe deplin cu rezultatul expertizei psihiatric-legale de ambulatoriu nr. xxxx din 06 octombrie 2016, efectuată în privința părții vătămate minore xxxx, prin care se demonstrează că, partea vătămată minoră, în momentul acțiunilor infracționale îndreptate împotriva ei, a putut percepe corect conținutul acestor acțiuni ale inculpaților și în prezent le poate reda.

Tot în acest raport s-a constatat că, probabilitatea influenței externe a părții vătămate minore, la depunerea declarațiilor referitor la acțiunile ce au avut loc împotriva ei, este una redusă, iar în urma acțiunilor menționate la partea vătămată minoră xxxx, s-a dezvoltat o tulburare de stres post-traumatică, manifestată prin insomnie, frică, vise terifiante, care au necesitat tratament medical la medicul psihiatru.

Instanța de apel a notat și faptul că constatările din raportul de expertiză psihiatric-legală ambulatorie nr. xxxx din 06 octombrie 2016, coroborează cu declarațiile părții vătămate minore xxxx și cu declarațiile martorului Vasilev Olga.

Instanța de apel a stabilit că, declarațiile părții vătămate minore, urmează să fie apreciate ca unele credibile, iar concluziile primei instanțe privind formalitatea acestor declarații nu au nici un suport faptic, sau juridic, fiind unele eronate.

Mai mult, în conținutul sentinței atacate, prima instanță nu a dat nici o apreciere raportului de expertiză psihiatric-legală ambulatorie, necătând la faptul că acest raport

reprezintă drept o probă în condițiile art. 93 Cod de procedură penală. Or, concluziile raportului de expertiză psihiatric-legală ambulatorie, au fost susținute prin declarațiile expertului Cazacu Vasile, care a fost audiat în ședința primei instanțe a declarat că consumul băuturilor alcoolice și substanțelor narcotice nu poate afecta structura gândirii, ci afectează numai tempoul acesteia. Respectiv, a declarat că, în urma consumului alcoolului și a substanțelor narcotice, la partea vătămată nu a intervenit o psihoză și ultima era în stare să perceapă corect acțiunile îndreptate asupra ei și să înțeleagă conținutul lor.

Instanța de apel a reținut că, prima instanță nu a dat apreciere declarațiilor martorului Chesa Alla, precum că, dimineată a găsit în mașina de spălat lenjerie intimă pentru dame. Aceste declarații confirmă pe deplin cele relatate de partea vătămată, precum că din cauza fricii a uitat lenjeria în casa unde a înnoptat.

De asemenea, instanța de apel a remarcat că prima instanță nu a elucidat divergențele dintre declarațiile inculpatului Pasat Ion și ale martorului Chesa Alla, fiind lăsate fără o apreciere din punct de vedere al coroborării lor, fapt care afectează soluția dată în speță. Or, afirmarea inculpatului Pasat Ion, precum că el a achitat plata pentru chiria casei, iar Delean Vitalie a achitat o cameră aparte, pentru a merge acolo cu partea vătămată minoră xxxx, urmărește scopul eschivării de la răspundere penală, inducând că el a închiriat casa doar pentru el și inculpatul Buzila Alexandr, dar nu pentru toți. Pe când Delean Vitalie, având intenția de a dormi împreună cu partea vătămată minoră xxxx, și-a închiriat o cameră în aceeași casă. Această versiune a inculpatului Pasat Ion, nu și-a găsit confirmare în ședința instanței de apel, fiind combătută prin totalitatea probelor examinate în ședința instanței de apel.

Totodată, instanța de fond în mod eronat a invocat că, în cadrul examinării cauzei penale nu s-a demonstrat faptul că partea vătămată minoră xxxx a fost influențată de către inculpații Buzila Alexandr și Pasat Ion la consumarea băuturilor alcoolice. Or, faptul respectiv a fost demonstrat pe deplin prin declarațiile părții vătămate, care a declarat expres că, aflându-se în barul „xxxx” din municipiul xxxx, inculpații insistau ca ea să consume alcool și anume, inculpatul Pasat Ion a fost foarte insistent în acest sens. Ulterior, în timpul când se aflau în casa închiriată, inculpatul Buzila Alexandr a insistat ca ea să consume substanțe narcotice. Mai mult ca atât, reieșind din învinuirea formulată, inculpaților li se impută, că au săvârșit infracțiunea de viol, profitând de imposibilitatea părții vătămate de a se apăra și de a-și exprima voința.

Astfel, instanța de apel a considerat că pentru calificarea faptei de infracțiune de viol, profitând de imposibilitatea victimei de a se apăra și de a-și exprima voința, nu este

esențial de către cine este creată această stare a victimei. Mai mult ca atât, această stare poate fi creată chiar și de victimă însăși, însă principalul aspect, este că făptuitorul a profitat de această stare.

Instanța de apel a statuat că, chiar și în cazul în care partea vătămată minoră xxxx nu a fost influențată direct de către inculpați să consume băuturi alcoolice și substanțe narcotice, această circumstanță nu poate servi ca temei pentru constatarea inexistenței faptelor infracțiunilor imputate și exonerării inculpaților de răspunderea pentru săvârșirea acestora. Mai mult ca atât, potrivit probelor prezentate, s-a demonstrat o situație contrară și anume incontestabil s-a stabilit că, inculpații au insistat ca partea vătămată să consume băuturi alcoolice și substanțe narcotice.

De asemenea, instanța de apel a constatat că prima instanță în susținerea poziției sale de achitate a inculpaților a menționat că, declarațiile părții vătămate minore xxxx se contrazic cu declarațiile martorului Chesa Alla, or ultima a declarat că, noaptea nu a auzit careva țipete. Însă acest argument nu poate fi unul decisiv pentru a constata inexistența infracțiunilor imputate și de a adopta o soluție de achitare a inculpaților, or faptul că martorul Chesa Alla nu a auzit careva țipete a părții vătămate minore, se datorează stării de neputință a acesteia ca urmare a consumului băuturilor alcoolice și substanțelor narcotice. Or, partea vătămată minoră xxxx, atât în ședințele instanțelor de apel și de fond, precum și în cadrul urmăririi penale, a declarat că după ce a consumat substanțe narcotice a avut amețeli, nu vedea nimic și nu a putut să acționeze, ceea ce explică faptul că nimeni nu a auzit țipetele ei, deoarece nici nu au fost.

La fel, instanța de apel a notat că, potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. xxx din 21 iulie 2016, întocmit în urma examinării părții vătămate minore xxxx s-a constatat că, la nivelul himenului s-au depistat rupturi himenale vechi - himen deflorat, vechimea cărora este imposibil de apreciat, dar este nu mai puțin de 8-10 zile.

Prin urmare, instanța de apel a reținut că, proba respectivă în coroborare cu alte probe prezentate de acuzare și cercetate atât în cadrul examinării cauzei în prima instanță, cât și în instanța de apel, au demonstrat existența relațiilor sexuale, iar în coroborare cu alte probe prezentate au demonstrat cu certitudine că, relațiile sexuale au avut loc în mod forțat, fără consimțământul părții vătămate minore.

Instanța de apel a menționat că, nu pot fi puse la baza soluției privind inexistența faptelor infracțiunii și achitării inculpaților, argumentele instanței de fond precum că, partea vătămată minoră xxxx a fost de acord să meargă în municipiul Cahul cu Delean Vitalie și cu persoanele necunoscute, or, chiar și în cazul în care partea vătămată minoră xxxx, a fost de acord să meargă cu Delean Vitalie și inculpații Buzila Alexandr și Pasat Ion

în municipiul Cahul, acest fapt nu denotă că, ultima a fost de acord la întreținerea unor relații sexuale, și nu acordă inculpațiilor nici un drept să întreprindă asupra acesteia careva acțiuni infracționale. Mai mult ca atât, partea vătămată minoră, a declarat că, a mers în municipiul Cahul, deoarece îl cunoștea pe Delean Vitalie și avea încredere în el, iar inculpații au asigurat-o că totul va fi bine. Respectiv, săvârșirea infracțiunilor în cauză nici de cum nu poate fi imputabilă comportamentului părții vătămate minore xxxx așa cum a invocat prima instanță în sentința atacată.

Instanța de apel a considerat că fiind combătute și declarațiile martorului Delean Vitalie, precum că în ziua respectivă acesta a fost telefonat de către partea vătămată minoră xxxx și l-a întrebat dacă are substanțe narcotice pentru consum. Or, a fost demonstrat că, anume Delean Vitalie a telefonat pe partea vătămată minoră xxxx și a rugat-o să iasă la strada centrală.

Instanța de apel a menționat că, prima instanță în sentința atacată la fel nu a dat nici o apreciere acestor contradicții dintre declarațiile martorului Delean Vitalie și ale părții vătămate minore xxxx.

Totodată, prima instanță neîntemeiat a apreciat critic declarațiile reprezentantului legal al părții vătămate minore, motivând concluzia prin faptul că, partea vătămată minoră, fiind în stare de stres urma imediat să povestească despre cele întâmplate, acest argument al instanței de fond fiind nefondat, or, potrivit raportului de expertiză psihiatric-legală rezultă că din cauza evenimentelor produse în privința părții vătămate minore xxxx la aceasta s-a dezvoltat stare de stres posttraumatic. Mai mult ca atât, reieșind din declarațiile reprezentantului legal al părții vătămate minore, depuse în ședința primei instanțe, se demonstrează că, partea vătămată minoră a povestit despre cele întâmplate mamei sale, în prima zi, seara după săvârșirea infracțiunilor în cauză, adică în data de 20 iulie 2016. Din cele din urmă a rezultat că, partea vătămată minoră a declarat despre cele întâmplate într-un termen scurt după producerea evenimentelor în cauză.

Instanța de apel a considerat ca fiind neîntemeiată și concluzia instanței de fond precum că, partea vătămată minoră a povestit despre cele întâmplate aflându-se sub presiunea mamei sale. Or, contrar acestora din declarațiile lui Vasilev Olga, depuse în calitate de martor, în instanța de apel, cât și în calitate de reprezentant legal al părții vătămate minore, în ședința primei instanțe, rezultă că în momentul când ea a aplicat părții vătămate minore două lovituri cu varga, aceasta doar plângea și tremura, și nu i-a povestit nimic.

Astfel, instanța de apel a menționat că, nu au fost prezentate careva probe care ar

demonstra efectuarea unor presiuni, de orice natură asupra părții vătămate minore, din partea reprezentantului său legal, pentru a o determina la expunerea unor evenimente, fapte denaturate nu au fost prezentate.

Instanța de apel a apreciat critic și constatările instanței de fond, precum că inculpații nu cunoșteau despre vârsta minoră a părții vătămate. Or, pe lângă declarațiile părții vătămate minore, prin care se demonstrează că a fost întrebată de către inculpați ce vârstă are și a răspuns la această întrebare, aceste circumstanțe se mai demonstrează și prin raportul de expertiză medico-legală nr. xxx din 21 iulie 2016, potrivit căruia în urma examinării părții vătămate minore, conform dezvoltării fizice, datelor antropometrice, ultima corespunde vârstei de 14-17 ani.

Pe de altă parte, instanța de apel a menționat că declarațiile martorului Delean Vitalie, în această parte, precum că el nu cunoștea vârsta părții vătămate minore, pe care instanța de fond le-a pus la baza sentinței de achitare, urmau a fi apreciate critic. Or, din declarațiile depuse de către martorul în ședința primei instanțe, rezultă că el cunoștea faptul că partea vătămată minoră este elevă, respectiv cunoștea cu certitudine că ultima este minoră. Prima instanță nu a dat o apreciere celor invocate, ceea ce a afectat temeinicia soluției pronunțate.

În ceea ce ține de lipsa leziunilor corporale, instanța de apel a reiterat că, potrivit declarațiilor părții vătămate minore, care coroborează cu declarațiile inculpaților, partea vătămată minoră, era într-o stare de neputință provocată de consumul băuturilor alcoolice și substanțelor narcotice ce nu a permis să reacționeze, ceea ce demonstrează că, datorită acestei stări nu era în stare să opună o rezistență fizică efectivă acțiunilor inculpaților ce ar fi lăsat careva leziuni pe corpurile inculpaților. Or, potrivit declarațiilor părții vătămate minore ea a încercat să opună rezistență acțiunilor inculpaților însă reieșind din starea în care ea se afla și faptul că ambii inculpați sunt fizic mai dezvoltați și o țineau cu forța, nu a reușit să opună o rezistență fizică efectivă.

În continuare, cu referire la elementele componenței de infracțiune prevăzute de art. 171 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, instanța de apel a ajuns la ferma convingere că vina inculpaților și-a găsit confirmare deplină, fiind întrunite toate elementele constitutive ale infracțiunii.

La capitolul individualizării pedepsei, instanța de apel a acordat deplină eficiență prevederilor art. art. 7, 61, 75 Cod penal, stabilind inculpaților Buzila Alexandr și Pasat Ion o pedeapsă echitabilă în raport cu faptele săvârșite.

Instanța de apel a reținut că inculpatul Buzila Alexandr a comis infracțiunile, în timpul executării pedepsei cu închisoare, cu suspendarea executării acesteia, cu stabilirea

unui termen de probă de 2 ani, pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. art. 264 alin. (3) lit. a) și 266 Cod penal, stabilită prin sentința Judecătorei Cahul din 27 februarie 2015, considerând că, pedeapsa cu închisoare pentru săvârșirea de către inculpatul Buzila Alexandr a infracțiunilor prevăzute de art. 171 alin. (2) lit. b), c) și 172 alin. (2) lit. b) Cod penal, și pentru inculpatul Pasat Ion a infracțiunii prevăzute de art. 171 alin. (2) lit. b), c), Cod penal, vor fi unele echitabile și vor contribui la restabilirea echității sociale, afectată prin faptele prejudiciabile săvârșite.

Instanța de apel a respins pretențiile procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată de la inculpați, în contul statului, motivând prin faptul că toate expertizele medico-legale precum și expertiza psihiatric-legală ambulatorie, au fost dispuse în temeiul art. 143 Cod de procedură penală, în vigoare la momentul săvârșirii infracțiunilor, iar normele legislației procesual penale în vigoare la acel moment, stabileau în mod expres că, achitarea expertizelor numite în temeiul art. 143 Cod de procedură penală, urmează să fie din contul mijloacelor bugetului de stat.

5. Nefiind de acord cu soluția adoptată de instanța de apel procurorul a declarat recurs ordinar, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicitând casarea parțială a deciziei, în partea ce ține de neîncasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 1763 lei, cu dispunerea rejudecării cauzei în această parte.

6. *Prin decizia Colegiul penal al curții supreme de Justiție din 20 mai 2020, a fost dispusă inadmisibilitatea recursului ordinar declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.*

7. Decizia instanței de apel din 30 octombrie 2019, a fost atacată cu recursuri ordinare de către avocatul Apărețe Oleg în numele inculpatului Pasat Ion și de către avocatul Chironachi Vladimir în numele inculpatului Buzila Alexandr.

7.1. Avocatul Apărețe Oleg în numele inculpatului Pasat Ion, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, a solicitat casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței fără modificări.

În susținerea cererii de recurs, avocatul a invocat că, decizia motivată a instanței de apel a fost pronunțată la data de 29 noiembrie 2019, inculpatul Pasat Ion nu a fost prezent la examinarea cauzei în instanța de apel și nici la pronunțarea deciziei. Din cauza faptului că procurorul a declarat apel peste 5 luni de la soluționarea cauzei penale, inculpatul Pasat Ion nu avea de unde să cunoască despre existența cererii de apel și despre examinarea cauzei în instanța de apel. La data de 08.07.2021, Pasat Ion prin intermediul avocatului - Apărețe Oleg a făcut cunoștință cu deciziei instanței de apel, prin urmare termenul de declarare a recursului începe să curgă de la această dată. Mai mult, deoarece prin sentința Judecătorei Cahul din 31 mai 2018, a fost achitat de învinuirea în comiterea

infracțiunii prevăzute la art. 171 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, Pasat Ion a mers la muncă în străinătate, împreună cu toată familia.

La fel, apărătorul a considerat că instanță de apel greșit a admis apelul procurorului, găsindu-l vinovat pe inculpații Pasat Ion și Buzilă Alexandr în comiterea infracțiunii de viol, punând la bază aceleași probe administrate și cercetate în prima instanță, or instanța de fond corect i-a achitat pe inculpați, având în vedere că în acțiunile acestora nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii încriminate.

7.2. Avocatul Chironachi Vladimir în numele inculpatului Buzila Alexandr, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, a solicitat repunerea în termen a apelului declarat, casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței fără modificări.

În argumentarea recursului ordinar, avocatul a indicat că decizia motivată a Curții de Apel Cahul a fost pronunțată la data de 20 noiembrie 2010, inculpatul Buzilă Alexandr nu a fost prezent la examinarea cauzei în instanța de apel și nici la pronunțarea deciziei. Inculpatul Buzilă Alexandr la data de 22.06.2021, prin intermediul avocatului Chironachi Vladimir a depus în cadrul Judecătoriei Cahul o cerere prin care a solicitat permisiunea de a face cunoștință cu materialele dosarului și remiterea deciziei. La data de 20.07.2021, avocatul Chironachi Vladimir a făcut cunoștință cu materialele cauzei penale cât și cu decizia contestată.

Apărătorul a considerat că, învinuirea adusă lui Buzilă Alexandr în baza art. art. 171 alin. (2) lit. b), c) și 172 alin. (2) lit. b) Cod penal, nu s-a confirmat prin probe și se bazează doar pe presupuneri, care nu pot fi puse la baze unei sentințe de condamnare.

Instanța de apel nu a ținut cont de prezumția de nevinovăție de care beneficiază inculpații. Conform materialelor cauzei penale, instanța de judecată s-a bazat în exclusivitate pe declarațiile victimei, care nu sunt confirmate prin alte probe veridice.

Astfel, instanță de apel greșit a admis apelul procurorului, găsindu-i vinovați pe inculpații Pasat Ion și Buzilă Alexandr în comiterea infracțiunii de viol, punând la bază aceleași probe administrate și cercetate în prima instanță, or instanța de fond corect i-a achitat pe inculpați, având în vedere că în acțiunile acestora nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii încriminate.

8. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursurilor declarate de către avocatul Apărețe Oleg în numele inculpatului Pasat Ion și de către avocatul Chironachi Vladimir în numele inculpatului Buzila Alexandr, menționând că acestea urmează a fi declarate inadmisibile, ca fiind vădit neîntemeiate, deoarece sunt lipsite de temeiuri

legale.

9. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 20 octombrie 2021, a fost dispusă inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate, deoarece nu corespund cerințelor de formă și conținut.

10. Decizia instanței de apel din 30 octombrie 2019, este atacată cu recursuri ordinare de către inculpații Pasat Ion și Buzila Alexandr.

10.1. Inculpatul Pasat Ion, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, solicită casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței fără modificări.

În susținerea cererii de recurs, recurentul invocă argumente similare celor indicate de avocatul Apărețe Oleg în numele inculpatului (f.d. 100-132, vol. III).

10.2. Inculpatul Buzila Alexandr, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, solicită casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței fără modificări.

În susținerea cererii de recurs, recurentul invocă argumente similare celor indicate de avocatul Chironachi Vladimir în numele inculpatului (f.d. 134-172, vol. III).

11. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursurilor inculpaților, menționând că acestea urmează a fi declarate inadmisibile, ca fiind declarate peste termen.

12. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare pe baza materialului din dosar și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că recursul este declarat peste termen.

În acest sens, Colegiul penal ține să menționeze următoarele aspecte:

La examinarea cauzei penale în prima instanță și în instanța de apel interesele inculpatului Pasat Ion au fost reprezentate de către avocatul Grosu Eugeniu (f.d. 105, vol. I). Ulterior, în ședința instanței de apel, interesele inculpatului Pasat Ion au fost reprezentate și de către avocatul desemnat de oficiu, Chebec Ala, fiind anexat mandatul la materialele cauzei penale (f.d. 232 vol. III).

În instanța de apel inculpatul Pasat Ion, s-a eschivat să se prezinte în ședințele de judecată, motiv pentru care prin încheierea Curții de Apel Cahul din 27 februarie 2019, a

fost anunțat în căutare (dosarul de căutare nr. 2019150040 - f.d. 203 vol. II).

Interesele inculpatului Buzila Alexandr au fost reprezentate de avocatul Bojenco Nicolae, fiind anexat în acest sens mandatul avocatului (f.d. 110 vol. I), acesta cuprinzând mențiunea despre împuternicirea de a acorda asistența juridică în cauza penală în privința lui Buzila Alexandr, care la fel s-a eschivat să se prezinte în ședințele de judecată, motiv pentru care prin încheierea Curții de Apel Cahul din 27 februarie 2019, a fost anunțat în căutare (dosarul de căutare nr. 2019150039 - f.d. 204 vol. II).

La 30 octombrie 2019, instanța de apel a admis apelul procurorului, a casat total sentința adoptată și a pronunțat o nouă hotărâre, prin care Buzila Alexandr a fost recunoscut vinovat și condamnat: - în baza în baza art. 171 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, la 7 ani închisoare; - în baza art. 172 alin. (2) lit. b) Cod penal, la 6 ani închisoare.

Iar inculpatul Pasat Ion a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 171 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, pe un termen de 7 ani închisoare.

Atât avocații inculpaților, cât însăși inculpații, nu au contestat cu recurs ordinar decizia instanței de apel.

La 26 iulie 2021, în numele inculpatului Buzila Alexandr a declarat recurs ordinar împotriva deciziei instanței de apel avocatul Chironachi Vladimir. Iar la 16 iulie 2021 avocatul Apărece Oleg a declarat recurs ordinar împotriva deciziei instanței de apel, în numele inculpatului Pasat Ion.

La 20 octombrie 2021, instanța de recurs ordinar a conchis asupra inadmisibilității recursurilor ordinare declarate de avocatul Apărece Oleg în numele inculpatului Pasat Ion și de către avocatul Chironachi Vladimir în numele inculpatului Buzila Alexandr, pe motiv că nu îndeplinește cerințele de formă și conținut.

În argumentarea soluției adoptate instanța de recurs ordinar a menționat că, studiind mandatele anexate de avocații Chironachi Vladimir și Apărece Oleg, a constatat că acestea nu conțin semnăturile inculpatului ale cărui interese le reprezenta, astfel aceștia nu aveau împuterniciri de a declara recursuri ordinare în numele inculpaților, iar la materialele cauzei nu exista un careva act ce ar confirma consimțământul inculpatului la momentul depunerii recursului, de a-i fi apărate drepturile.

Ulterior, împotriva deciziei instanței de apel adoptate la caz, inculpații Pasat Ion și Buzilă Alexandr declarat recursuri ordinare la data de 01 aprilie 2022 și 22 aprilie 2022, fapt confirmat de ștampila aplicată pe plicuri (f.d. 39, 59, vol. IV).

În susținerea repunerii în termen a recursurilor declarate inculpații indică că, prin sentința Judecătorei Cahul, sediul Central din 31 mai 2018, au fost achitați de sub învinuirea în comiterea infracțiunilor prevăzute la art. 171 alin. (2) lit. b), c) și art. 172 alin.

(2) lit. b) Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptelor infracțiunilor, și nu au cunoscut despre faptul că procurorul a contestat cu apel sentința în cauză, fiind plecați la muncă peste hotarele Republicii Moldova.

Însă, Colegiul penal respinge ca fiind nefondate aceste alegații, or, din materialele cauzei, și anume, avizele de recepție semnate de către inculpatul Buzilă Alexandr, avocatul acestuia Bojenco Nicolae, și avocatul inculpatului Pasat Ion - Grosu Eugen (f.d. 160-162, vol. II), reiese că, aceștia au primit copia cererii de apel declarată împotriva sentinței Judecătoriei Cahul, sediul Central din 31 mai 2018, fiind înștiințați și despre ședința de judecată stabilită în instanța de apel pentru data de 06 februarie 2019.

Mai mult ca atât, orice persoană antrenată într-un proces de judecată este obligată să se intereseze de cursul acestuia.

Totodată, Colegiul penal constată că organele de resort au întreprins măsuri eficiente pentru a face posibilă examinarea cauzei în prezența inculpaților, fiind emisă ordonanța de aducere silită (ordonanța din 07.02.2019, f.d. 179 vol. II) întocmite dosare de căutare (dosare din 14.03.2019, f.d. 203, 204, vol. II) prin care s-a constatat că ultimii au plecat peste hotarele Republicii Moldova.

Având în vedere prevederile art. 422 Cod de procedură penală, Colegiul penal menționează că, termenul de declarare a recursului ordinar împotriva hotărârilor instanței de apel, este de 30 zile de la data pronunțării deciziei.

Potrivit materialelor cauzei, dispozitivul deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul a fost pronunțat la 30 octombrie 2019, în absența inculpaților, însă cu prezența avocatului inculpatului Buzilă Alexandr - Bojenco Nicolae și a avocatului inculpatului Pasat Ion – Chebac Alla (f.d. 243 verso, vol. II).

Decizia motivată a fost pronunțată în condițiile legii la 29 noiembrie 2019, în lipsa părților, copia acesteia fiind expediată părților în aceeași zi (f.d. 30, vol. III).

În cauza deferită judecării, Colegiul penal specifică faptul că, pentru recurenți termenul de atac prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală, se calculează începând cu data de 02 decembrie 2019, ținând cont de dispozițiile art. 231 alin. (3), (5) Cod de procedură penală și expiră la sfârșitul zilei de 03 ianuarie 2020.

Respectiv, recursurile ordinare declarate de Inculpații Pasat Ion și Buzilă Alexandr, la 01 aprilie 2022 și 22 aprilie 2022, nu se încadrează în termenul limită prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală.

La acest capitol este de menționat că art. 422 Cod de procedură penală, nu prevede repunerea în termen a recursului ordinar, nici o altă procedură legală de a calcula termenul de recurs decât de la data pronunțării deciziei motivate.

Totodată, Colegiul penal menționează, că art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală prescrie expres că în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. Prin urmare, durata termenului de recurs este stabilită prin lege. Acest termen nu poate fi prelungit sau scurtat de instanța de judecată. El este absolut și are un caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Mai mult, Colegiul penal notează că, o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului/recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

Astfel, odată ce recursurile ordinare declarate de către inculpații Pasat Ion și Buzilă Alexandr sunt declarate peste termen, urmează a fi dispusă inadmisibilitatea acestora.

13. În temeiul art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 30 octombrie 2019, în propria cauză penală de către inculpații *Buzila Alexandr Xxxx* și *Pasat Ion Xxxx*, ca fiind declarate peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **11 noiembrie 2022**.

Presedinte

Diaconu Iurie

Judecători

Guzun Ion

Plămădeală Ghenadie